

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

TOPLUMSAL DUYARLILIK PROJELERİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

**“ Erzurum yaşlı bakımevlerindeki ileri yaşlı
bireylerin mevcut protezlerinin iyileştirilmesi ve
protez ihtiyacı olanların da protetik tedavi
seçenekleri hakkında bilgilendirilmesi ”**

Proje Kodu: 607FF1CB8AB7D

SONUÇ RAPORU

Proje Yürütücüsü:

Dr. Öğr. Üyesi RÜŞTÜ ERSOY SAKARYA

Diş Hekimliği Fakültesi

Araştırmacılar:

NURDAN POLAT SAĞSÖZ
SÜMEYYA DEMİR
ABUBEKİR LALOĞLU

TEMMUZ, 2021

ERZURUM

İÇİNDEKİLER

Önsöz	2
Özet	3
Materyal ve Yöntem	4
Proje Uygulamasına Ait Görseller.....	5
Sonuçlar	9

ÖNSÖZ

Yaşlılık fizyolojik bir süreçtir. İleri yaşlarda biyolojik ve psikolojik bazı değişiklikler meydana gelir. Yaşlı insanlarda meydana gelen ve diş hekimini ilgilendiren bazı değişiklikler olur. Bunlar; ağız mukozasındaki değişiklikler, derideki değişiklikler, alveol kemiği ve maksilla-mandibula ilişkisinde meydana gelen değişiklikler, dil ve tat alma duyusundaki değişiklikler, tükürük salgılanmasındaki değişiklikler, psikolojik değişikliklerdir. İleri yaşlı hastalara yapılacak protezlerin uzun süre kullanılabilmesi için diş hekimleri yapacakları protezlerin kullanımı ve ağız hijyesi motivasyonu açısından ekstra çaba göstermelidir. Çalışmanın amacı; protez kullanan ileri yaşlı hastaların protezlerini fonksiyon ve tamir ihtiyacı açısından değerlendirmek, protez kullanmayanları bilgilendirerek istemeleri halinde her iki hasta grubunun da ilgili kurumlara ulaşmalarını sağlamaktır.

ÖZET

Protetik diş tedavisi; dişlerdeki madde kayıplarının, eksik dişlerin ve çevresindeki oral dokuların yapay materyallerle restore edilmesini, oral fonksiyonların, estetiğin ve hasta sağlığının düzeltilmesini sağlayan ve devamlılığını koruyan bilim dalıdır. Protetik diş tedavisinin fonksiyonel, estetik, fonetik, biyolojik ve psikolojik amaçları vardır. İleri yaşlı kişilerde hem protez kullanma ihtiyacı hem de protez kullanma oranı oldukça yüksektir. Hastaların fonksiyonel ve estetik bir protez kullanmaları hem fiziksel hem de mental sağlıkları açısından oldukça önemlidir. Çalışmamızda hastalar protetik açıdan muayene edilecek, protez kullanan hastalarının protezleri değerlendirilerek gerekli iyileştirmeler sağlanacak, protez kullanmayan fakat ihtiyacı olan hastalara tedavi seçenekleri anlatılarak talep etmeleri halinde hastalara ilgili kurumlara ulaşmaları konusunda yardımcı olunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Protetik muayene, tamir seçenekleri, ileri yaşlı bireyler

Bu proje Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri tarafından desteklenmiştir.

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü

Bu çalışma bir Toplumsal Duyarlılık Projesi'dir.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Proje ekibi tarafından 13.07.2021 tarihinde Pasinler Er Huzur Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi, 28.07.2021 tarihinde Aşkale ilçesine bağlı Çay Köy'ünde gerçekleştirilmiştir.

Projenin Uygulanışı

İleri yaşlı hastalar protetik açıdan değerlendirilerek, protez kullanan hastaların olası mevcut şikayetleri (akrilik ya da metal kırıkları, yapay diş düşmeleri, hareketli protezlere diş ilaveleri, sabit protezlerde porselen tamirleri, yumuşak doku vuruqları vb.) ayrıntılı bir şekilde değerlendirilerek, yapılacak işlemin niteliğine göre buldukları kurumda uygulama yapılmış ya da gerekli tedaviye ulaşma seçenekleri de ayrıntılı bir şekilde anlatılarak hastalar ilgili kurumlara yönlendirilmiştir. Er Huzur Bakım ve Rehabilitasyon Merkezinde bulunan ileri yaşlı ve tamamı engelli 30 hasta değerlendirilerek tedavi planlamaları yapılmış, Çay Köy'ünde 45 ileri yaşlı hasta muayene edilerek mobil araçta yapılabilecek işlemler uygulanarak daha ileri tedaviler ve ilk defa uygulanacak protezler için hastalar gerekli kurumlara yönlendirilmiştir.

Çalışmanın Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri tarafından desteklendiği belirtilmiştir. Hastalar Erzurum Büyükşehir Belediyesi mobil sağlık aracında pandemi kuralları göz önünde bulundurularak sırayla muayene edilmiştir.

PROJE UYGULAMASINA AIT GÖRSELLER

Hastanın mevcut hareketli bölümlü protezinin ağıza uyumlandırılması

Hastanın mobil araçta muayeneye hazırlanması

Proje kapsamında temin edilen sıcak akrilik, soğuk akrilik ve takım dış

Mobil muayene aracı

SONUÇLAR

Yaşlılık, bir hastalık değil normal fizyolojik bir süreçtir. İleri yaşlarda patolojik bir durum olmadan da birçok değişiklik meydana gelir. Ortalama yaşam süresinin uzaması, yaşam kalitesinin artmasıyla birlikte hastaların protezlerini uzun süre kullanım beklentileri de artmaktadır. Çoğu hasta özellikle ileri yaşlı olanlar, hareketli protez kullanmanın zorluğundan şikayet ederler. Yapılan protezlerin beklentiyi karşılayabilmesi; protezin kalitesine, protezin destek dokularla uyumuna, hasta hekim ilişkisine ve hastanın protez deneyimi olup olmaması gibi faktörlere bağlıdır.

Epidemiyolojik çalışmalar yaşlıların ağız diş sağlığının genellikle kötü olduğunu göstermektedir. Geriatrik bireylerde yani ileri yaşlı hastalarda protez vuruğu, protez kırıkları dikkat edilmesi gereken bir konudur. Protez kırıklarının olası nedenleri çiğneme sırasında maruz kalınan düşük ama periyodik kuvvetlerle materyalin yorgunluğu, oklüzal ısırma kuvvetleri ve eşlik eden streslerdir. Kaide kırıkları ve çatlakları total protezlerde hareketli bölümlü protezlere göre daha sık görülmektedir. Sağlıkla ilgili yaşam kalitesi, kişilerin yaşam fonksiyonlarını yerine getirebilme becerileriyle yaşamlarında algıladıkları fiziksel, sosyal ve mental alanları ifade eder. Ağız sağlığı algısı, kişinin normal ağız sağlığından ne anladığına, kültürel değerlerine, genel sağlığına ve psiko-sosyal mutluluğa göre değişiklikler gösterir.

Sonuç olarak, ağız sağlığı ileri yaşlı hastaların hem fiziksel hem de mental sağlıkları açısından oldukça önemlidir. Mevcut kısıtlayıcı pandemi şartları iyileştiğinde bakımevlerindeki ileri yaşlı hastaların daha kapsamlı değerlendirme ve tedavi uygulamalarına ulaşmaları sağlanmalıdır. Çay Köyü'nde sınırlı hasta sayısı ile yapılan uygulamanın çevre köylerde kapsamı genişletilerek tekrarlanması hedeflenmelidir.

Projemizi destekleyerek ileri yaşlı hastalarımızın hem ağız hem de genel sağlıklarına katkı sağladıkları için Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Araştırma Merkezi'ne teşekkür ederiz.